

ПРОТОКОЛ № 4

засідання робочої групи

з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньою професійною програмою
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
галузі знань 07 Управління та адміністрування

01.03. 2021 р.

Присутні:

1. Бортнік С.М., к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва і маркетингу, гарант освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
2. Данилюк Т.І., к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва і маркетингу, гарант освітньої програми 075 Маркетинг;
3. Коленда Н.В. – к.е.н., доц., декан факультету економіки та управління;
4. Павлов К.В., д.е.н., проф, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування;
5. Лялюк А.М., к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва і маркетингу;
6. Шостак Л.В., к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва і маркетингу;
7. Сак Т.В. – к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва і маркетингу;
8. Черчик Л.М. – д.е.н., проф, завідувач кафедри менеджменту та адміністрування;
9. Стащук О.В. – д.е.н., проф, завідувач кафедри фінансів, професор кафедри кафедри фінансів та кредиту;
10. Дмитрук О.М. – директор ТОВ «Дмитрук-Фудз»;
11. Галянт С.Р., к.е.н., директор з капітального будівництва АТ «Волиньгаз»;
12. Полторак О.В. – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність;
13. Більо І.О. – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність;
14. Дмитрук О.М. – директор ТОВ «Дмитрук-Фудз».

Порядок денний:

1. Про перегляд та модернізацію навчального плану та освітньої програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

2. Про розміщення на громадське обговорення навчального плану та змісту ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

3. Про розвиток і реалізацію дуальної форми здобуття освіти на 2021 р. за ОП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

4. Про обговорення результатів анкетування та опитування здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо можливостей оцінки

студентами якості навчання і викладання, ефективності та результативності застосовуваних методів і методик викладання дисциплін.

5. Про дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу.

1. СЛУХАЛИ: Декана факультету економіки та управління доц. Коленду Н.В., яка обґрунтувала внесення змін до складу робочої групи за ОП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Доц. Коленда Н.В. наголосила, що відбулася зміна завідувачів кафедр на факультеті економіки та управління і замість Полінкевич О.М., д.е.н., проф, професора кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства до складу робочої групи необхідно ввести Павлова К.В., д.е.н., проф, завідувача кафедри підприємництва і маркетингу, професора кафедри аналітичної економіки та природокористування.

УХВАЛИЛИ: Внести зміни до складу групи забезпечення за ОП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та подати рекомендації на засідання кафедри підприємництва і маркетингу.

2. СЛУХАЛИ: Гаранта освітньої програми доц. Бортнік С.М. про необхідність оновлення, перегляду та модернізації навчального плану та освітньої програми ОП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Доц. Бортнік С.М. звернула увагу на те, що модернізація навчального плану та освітньої програми – це форма перегляду ОП (у вигляді докорінної зміни ОП), що проводиться з метою коригування та вдосконалення спрямування ОП і зміни її структури, розроблення й реалізації нових цілей, завдань, стратегій. У процесі модернізації може відбуватись зміна фахових компетентностей та програмних результатів навчання ОП, внаслідок чого може проводитись заміна компонентів ОП.

Гарант доц. Бортнік С.М. відзначила, що основною метою моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм є підтвердження їхньої актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців.

ВИСТУПИВ: Завідувач кафедри підприємництва і маркетингу проф. Павлов К.В., який зазначив, що основу складової місії ВНУ імені Лесі Українки, пов'язаної з освітнім процесом, складають освітні програми, що забезпечуючи відповідність змісту сучасним запитам суспільства – здобувачів вищої освіти, роботодавців, держави. Проф. Павлов К.В. зазначив, що моніторинг ОП повинен здійснюватися щорічно випусковою кафедрою і може щорічно оновлюватися в частині структурних складових ОП, зокрема, змісту робочих програм освітніх компонентів (та силабусів), програм практик, тощо.

До обговорення долучилися усі члени робочої групи.

ВИСТУПИЛА: Член групи забезпечення доц. Шостак Л.В., яка запропонувала у зв'язку із великою кількістю компетентностей та програмних результатів навчання (ФК-9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур; ПРН-6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. ПРН-11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці. ПРН-12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. ПРН-13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур тощо) вивести з НП ОК «Творчий феномен Лесі Українки», скоротити кількість кредитів і аудиторних годин на освітній компонент «Обґрунтування управлінських рішень та оцінювання підприємницьких ризиків». Доц. Шостак Л.В. запропонувала ввести дві освітні компоненти «Нормативно-правове забезпечення підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» та «Експертна оцінка товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності».

До обговорення долучилися усі члени робочої групи.

ВИСТУПИЛА: Член групи забезпечення доц. Лялюк А.М., яка зазначила, що поряд із великою кількістю компетентностей та програмних результатів навчання в недостатній мірі відкритті ті знання і вміння, які б допомогли майбутньому фахівцю демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати та виявляти здатність до ініціативності та підприємливості. Доц. Лялюк А.М. запропонувала ввести в освітню програму підготовки фахівця з маркетингової діяльності освітню компоненту «Теорія і практика підприємництва», що допоможе їм розкрити зазначені критерії.

До обговорення долучилися усі члени робочої групи.

ВИСТУПИЛА: Завідувач кафедри менеджменту та адміністрування проф. Черчик Лариса Миколаївна, яка зауважила, що оскільки в освітній програмі є освітня компонента «Менеджмент», то необхідно виділити такі фахові компетентності визначені ЗВО, як здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту, що дозволить «Застосовувати відповідні методи та моделі для вирішення економічних задач та використовувати набуті знання у практичній маркетинговій, фінансовій та управлінській діяльності».

До обговорення долучилися усі члени робочої групи.

ВИСТУПИЛА: Завідувач кафедри фінансів проф. Стащук О.В., яка зауважила, що оскільки в освітній програмі є освітній компонент «Публічні фінанси», то її необхідно замінити на освітній компонент «Фінанси» та

виділити такі фахові компетентності визначені ЗВО, як здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області у сфері фінансів для вирішення управлінських завдань, що дозволить забезпечити програмі результати навчання визначені ЗВО застосовувати відповідні методи та моделі для вирішення економічних задач та використовувати набуті знання у практичній маркетинговій, фінансовій та управлінській діяльності.

Окрім цього Стащук Олена запропонувала освітній компонент «Економетрика» виключити з циклу професійної підготовки навчального плану 2021 року і перенести його у вибірккову частину для забезпечення узгодженості навчального плану з польською стороною і подвійного диплому.

До обговорення долучилися усі члени робочої групи.

ВИСТУПИВ: Дмитрук О.М., який зазначив, що у підготовці кадрів вищої кваліфікації важливе місце посідає практика. Вона є важливою складовою навчального процесу, проводиться з метою закріплення і поглиблення теоретичних знань, набуття практичних навичок у межах майбутньої спеціальності чи спеціалізації, досвіду самостійної роботи. Практика передбачає проходження декількох етапів: навчально-ознайомчий; навчальний (без відриву від навчання); навчально-виробничий; виробничий на базі суб'єктів, що здійснюють підприємницьку діяльність, що дозволяє розв'язувати складні спеціалізовані завдання й проблеми у сферах підприємництва і торгівлі в умовах невизначеності і нестабільності, тому варто в процесі підготовки фахівця з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності розподілити практику на певні різновиди: навчальну, фахову і виробничу.

До обговорення долучилися усі члени робочої групи.

УХВАЛИЛИ: Врахувати рекомендації членів робочої групи та розробити оновлену редакцію навчального плану та освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

3. СЛУХАЛИ: Бортнік С.М., яка зазначила, що в контексті вимог сучасного ринку праці та інтеграції до європейського освітнього простору одним із шляхів оновлення змісту освітніх програм підготовки фахівців з підприємництва є його побудова на основі сучасних освітніх підходів де ключовим завданням такої системи є залучення зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів до розроблення і удосконалення освітніх програм. Усі зацікавлені сторони та здобувачі освіти мають бути ознайомлені з освітньою програмою й розуміти можливості формування власної освітньої траєкторії, а також брати участь в її розвитку та вдосконаленні. Тому, для дотримання процедури виявлення громадської думки оновлену редакцію навчального плану та освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність необхідно розмістити на громадське обговорення.

В обговоренні взяли участь усі члени робочої групи.

ВИСТУПИВ: Сергій Галянт, к.е.н., директор з капітального будівництва АТ «Волиньгаз», який зазначив, що висловлені оцінки та пропозиції дадуть змогу підвищити якість підготовки здобувачів вищої освіти з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, врахувати їхні освітні потреби, вимоги роботодавців, тренди змін на ринку праці та інші актуальні запити суспільства, а також розвинути елементи дуальної форми здобуття освіти.

В обговоренні взяли участь усі члени робочої групи.

УХВАЛИЛИ: Оновлену редакцію навчального плану (<https://is.gd/eqk4MW>) та освітньо-професійної програми (<https://is.gd/qrQI8K>) підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність оприлюднити на сайті ЗВО з метою забезпечення громадського обговорення <https://vnu.edu.ua/uk/hromadske-obhovorennya>.

4. СЛУХАЛИ: Гаранта ОП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти доц. Бортнік С.М. про необхідність реалізації дуальної освіти в навчальному процесі ВНУ імені Лесі Українки при підготовці бакалаврів.

ВИСТУПИВ: Дмитрук Олег Миколайович, який підтримав пропозицію Сергія Галянта про важливість процесу запровадження елементів дуальної освіти в навчальний процес і також запропонував розпочати процес запровадження елементів дуальної освіти з підписання відповідних меморандумів (угод про співпрацю).

УХВАЛИЛИ: З метою впровадження елементів дуальної освіти в навчальний процес здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

1. Укласти Меморандуми про співпрацю між Волинським національним університетом та стейкхолдерами-роботодавцями щодо запровадження дуальної освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за ОП 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

2. Розглянути організаційні аспекти запровадження дуальної освіти у графік навчального процесу за ОП 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та за потреби відобразити зміни у процесі моніторингу та перегляду даної ОП в новій редакції.

5. СЛУХАЛИ: Гаранта ОП 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти доц. Бортнік Світлану про обговорення результатів анкетування та опитування здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо можливостей оцінки студентами якості навчання і викладання, ефективності та результативності застосовуваних методів і методик викладання дисциплін. Доц. Бортнік С.М. зазначила, що онлайн-опитування проводилося з середини до кінця грудня, до участі запрошувалися всі здобувачі вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Всього в опитуванні взяли участь 1435 студентів різних факультетів та інститутів. Опитування «Освіта

очима студентів» ініційоване адміністрацією Волинського національного університету імені Лесі Українки, реалізоване навчально-методичним відділом забезпечення якості освіти та відділом технічних засобів навчання «Центр інноваційних технологій і комп'ютерного тестування» показує рівень задоволеності здобувачів освіти, за яким можна прослідкувати результати аналізу важливих показників якості роботи за освітньою програмою <http://tinyurl.com/44tkyjk>. Звіт за результатами проведення онлайн-опитування на тему: «Освіта очима студентів» (I етап) можна побачити за посиланням <http://tinyurl.com/27f6rsdy>.

ВИСТУПИВ: Завідувач кафедри підприємництва і маркетингу проф. Павлов К.В., який зазначив, що в основу анкети входили питання, що були згруповані в декілька блоків: 1. Рівень задоволеності вибором спеціальності та організацією навчального процесу. 2. Рівень задоволеності студентів організацією системи оцінювання в університеті. 3. Сприйняття та розуміння студентами сутності освітньої програми. 4. Соціальне самопочуття студента: консультативна підтримка, безпека освітнього середовища, участь у заходах студентського самоврядування. 5. Рівень забезпечення навчально-методичними матеріалами. 6. Академічна доброчесність. 7. Участь студентів у програмах міжнародної академічної мобільності. Для реалізації дослідження було використано метод онлайн-опитування.

УХВАЛИЛИ: За поданими рекомендаціями деканам, гарантам ОП, кураторам академічних груп провести онлайн зустрічі зі студентами та розглянути наступні питання:

1) ознайомити здобувачів освіти з нормативно-правовою базою, зокрема роз'яснити позиції положень Волинського національного університету імені Лесі Українки, які пов'язані з організацією освітнього процесу;

2) поінформувати здобувачів освіти про організацію системи оцінювання в університеті, зокрема – про право студентів на зміну оцінки шляхом її оскарження (особливо студентів молодших курсів) відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки та Положення про організацію і проведення підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки;

3) покращити та урізноманітнити форми комунікації: гарант ОПП – здобувачі освіти – викладачі;

4) гарантам ОП провести круглі столи зі студентами з метою обговорення результатів анкетування щодо змісту освітніх програм;

5) зазначити, що здобувач має право вибирати навчальні дисципліни із запропонованого переліку каталогу вибіркових дисциплін, або будь-які інші дисципліни із навчального плану іншої спеціальності, що пропонуються для інших освітніх програм (відповідно до Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки);

6) популяризувати цінності та принципи Кодексу академічної доброчесності, пропагуючи взаємоповагу у стосунках студент-студент та студент-викладач;

7) практикувати перевірку наукових робіт студентів (курсівих робіт/проектів, рефератів, презентацій тощо), передбачених навчальним планом підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем, на унікальність і рівень самостійності досліджень;

8) консультувати здобувачів освіти стосовно можливості участі у різноманітних програмах академічної мобільності, у тому числі міжнародної академічної мобільності, відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Гарант освітньо-професійної програми

Світлана БОРТНІК

Секретар

Алла ЛЯЛЮК